

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Nakhon Pathom Rajabhat University

บทที่ 2

วิถีและหลักปฏิบัติตนของพลเมือง
ภายใต้การปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพรภัทรา เขียวชะอุ่ม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

<http://pws.npru.ac.th/praepat/>

หัวข้อเนื้อหาบทที่ 2

1. ความหมายและแนวคิดของความเป็นพลเมือง
2. ประวัติศาสตร์ของความเป็นพลเมือง
3. ลักษณะของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
4. การปฏิบัติตนตามหลักการสากลและความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
5. แนวทางและการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในหน่วยต่าง ๆ ของสังคมไทย
6. คุณธรรมพลเมืองไทยตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ความหมายของความเป็นพลเมือง

1. ประชาชน หมายถึง คนทั่วไป คนของประเทศ เช่นเราเป็นประชาชนคนธรรมดาไม่มีอิทธิทธิ์ใด ๆ ประชาชนทุกคนมีหน้าที่ต้องรู้กฎหมายใครจะปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่ได้
2. ราษฎร แปลว่า คนของรัฐ ความหมายเดิมหมายถึงสามัญชน หมายถึง คนธรรมดา หมู่คนที่มิใช่ข้าราชการ หรือทหารตำรวจ มีความหมายคล้ายกับ คำว่า “ประชาชน” แต่มีความหมายเป็นทางการน้อยกว่า คำว่า ประชาชน
3. พลเมือง หมายถึง หมู่คนที่เป็นของประเทศใดประเทศหนึ่ง เช่น ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีพลเมือง 60 ล้านคน คำ ว่าพลเมือง แปลว่า กำลังของเมือง หมายถึง คนทั้งหมดซึ่งเป็นกำลังของประเทศ ทั้งในทางเศรษฐกิจ การทหาร และอำนาจต่อรองกับประเทศอื่น โดยความหมายของ คำว่า พลเมือง จึงหมายถึงคนที่สนับสนุนเป็นกำลังอำนาจของผู้ปกครอง เป็นคนที่อยู่ในการควบคุมดูแลของผู้ปกครอง เช่น รัฐบาลมีหน้าที่บริหารประเทศเพื่อให้พลเมืองมีความอยู่ดีกินดี

คำว่า “พลเมือง” มีความแตกต่างจากคำว่า “ประชาชน” และ “ราษฎร” ตรงที่ว่า พลเมืองจะแสดงออกถึงความพยายามในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตนรวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ความเป็นพลเมือง (citizen) มีความหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกทางสังคมที่มีต่อรัฐต่างจากคำว่าประชาชน ที่กลายเป็นผู้รับคำสั่งให้ทำตามผู้อื่น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจึงอยู่ที่การเปลี่ยนให้ประชาชนคนธรรมดาได้กลายเป็นพลเมืองที่มีสิทธิกำหนดทิศทางของประเทศได้

คำว่า “พลเมือง” มีความแตกต่างจากคำว่า “ประชาชน” และ “ราษฎร” ตรงที่ว่า พลเมืองจะแสดงออกถึงความพยายามในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตนรวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ความเป็นพลเมือง (citizen) มีความหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกทางสังคมที่มีต่อรัฐต่างจากคำว่าประชาชน ที่กลายเป็นผู้รับคำสั่งให้ทำตามผู้อื่น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจึงอยู่ที่การเปลี่ยนให้ประชาชนคนธรรมดาได้กลายเป็นพลเมืองที่มีสิทธิกำหนดทิศทางของประเทศได้

ความพลเมือง คือ คือ สถานภาพของบุคคลที่จารีตประเพณีหรือกฎหมายของรัฐรับรองซึ่งให้แก่สิทธิและหน้าที่แห่งความเป็นพลเมืองแก่บุคคล (เรียก พลเมือง) ซึ่งอาจรวมสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศ สิทธิกลับประเทศ สิทธิครอบครองอสังหาริมทรัพย์ การคุ้มครองทางกฎหมายต่อรัฐบาลของประเทศ และการคุ้มครองผ่านกองทัพหรือการทูต พลเมืองยังมีหน้าที่บางอย่าง เช่น หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ จ่ายภาษี หรือรับราชการทหาร และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาประเทศและสังคมของตนให้เจริญก้าวหน้าบนพื้นฐานวิถีประชาธิปไตย

ความเป็นพลเมืองชาติตามชนบ (traditional citizenship) แนวคิดความเป็นพลเมืองแบบเดิมนั้นให้ความสำคัญกับ “การเป็นสมาชิกภายใต้กฎหมายของรัฐชาติที่ตนสังกัด” หรือที่เรียกว่า “ความเป็นพลเมืองภายใต้กฎหมาย” (legal citizenship) สิ่งสำคัญสำหรับการเป็นพลเมืองที่ดีตามแนวคิดนี้คือ การมีความรู้เกี่ยวกับรัฐบาลและหน้าที่พลเมืองตามกฎหมาย เช่น การไปเลือกตั้งและจ่ายภาษี

แนวคิดของความเป็นพลเมือง

ความเป็นพลเมืองโลก (global citizenship) แนวคิดความเป็นพลเมืองโลกวิพากษ์ ความเชื่อที่ว่าพลเมืองจะต้องผูกติดกับความเป็นชาติและวัฒนธรรมชาติที่ตนสังกัดเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งตีกรอบความเป็นพลเมืองไว้คับแคบและกีดกันกลุ่มคนที่มีเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม อันแตกต่างหลากหลายออกจากความเป็นพลเมือง แนวคิดความเป็นพลเมืองโลกตระหนักถึงความ เชื่อมโยงและการพึ่งพาอาศัยกันในระดับโลก และมีจิตสำนึกร่วมถึงปัญหาในระดับโลก เช่น ปัญหา โลกร้อน พลเมืองที่อาศัยในสังคมโลกจึงต้องมีความสามารถและความเข้าใจในระดับโลก ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ระหว่างท้องถิ่นกับโลก และทักษะการทำงานร่วมกับผู้คนที่มีความแตกต่างทั้งในเชิงภาษา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) แนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัลพูดถึงความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อมีส่วนร่วมในสังคมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และปลอดภัย การปฏิวัติเทคโนโลยีการสื่อสารได้เปิดโอกาสและยับยั้งความท้าทายใหม่ๆ ให้กับพลเมืองดิจิทัล เราสามารถเข้าถึงข้อมูลโดยไร้ข้อจำกัดเชิงภูมิศาสตร์ เข้าร่วมชุมชนที่มีความสนใจร่วมกัน สร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา และทำให้เสียงของพลเมืองดังขึ้นในสังคม แต่เราก็ต้องเผชิญกับความเสี่ยงใหม่ ๆ เช่น การสอดแนมความเป็นส่วนตัว อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้นเราในฐานะพลเมืองดิจิทัลจึงต้องตระหนักถึงโอกาสและความเสี่ยง และพึงพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นในโลกใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงสิทธิและความรับผิดชอบในโลกออนไลน์

แนวความคิดความเป็นพลเมือง

ความเป็นพลเมืองชาติตามชนบ
(traditional citizenship)

เน้น

การมีความรู้เกี่ยวกับรัฐบาล
และหน้าที่พลเมืองตาม
กฎหมาย
เช่น การไปเลือกตั้งและจ่าย
ภาษี

ความเป็นพลเมืองโลก
(global citizenship)

เน้น

ถึงความเชื่อมโยงและการ
พึ่งพาอาศัยกันในระดับโลก
และมีจิตสำนึกร่วมถึง
ปัญหาในระดับโลก เช่น
ปัญหาโลกร้อน

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล
(digital citizenship)

เน้น

ความสามารถในการใช้
อินเทอร์เน็ตเพื่อมีส่วนร่วมใน
สังคมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมี
ประสิทธิภาพ มีความ
รับผิดชอบ และปลอดภัย

ประชาธิปไตย คือ อะไร ?

“**ประชาธิปไตย (Democracy)** ในภาษาอังกฤษ เป็นคำที่มีรากมาจากภาษากรีก คือ **Demos** แปลว่า **ประชาชน คน หรือกลุ่มคน** และ คำว่า **Kratos** แปลว่า **การปกครอง** นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า มาจากคำว่า **Kratia** แปลว่า **อำนาจ หรือ การปกครอง** เช่นกัน เมื่อนำสองคำนี้มารวมกัน จึงเกิดความหมายในภาษากรีก **Demokratia** แปลว่า **การปกครองโดยประชาชน**”

ประชาธิปไตยทางตรง มีใช้ในยุคกรีก / นครรัฐเอเธนส์

ความหมายภาษาไทย “ประชาธิปไตย”

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์
ประพันธ์ ได้ทรงบัญญัติคำว่า “ประชาธิปไตย”
โดยนำคำว่า ประชา มาสนธิกับคำว่า อธิปไตย
จึงเป็น ประชาธิปไตย
ในความหมายไม่ต่างกันว่า
การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน

หลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย คือ รูปแบบการปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (Popular Sovereignty)
2. หลักความเสมอภาคทางการเมือง (Political Equality)
3. หลักการฟังความคิดเห็นของประชาชน (Popular Consultation)
4. หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule)

(Austin Ranny, 1993:100-104)

รูปแบบของระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยมีรูปแบบหลักๆ 3 รูปแบบ

1. **ประชาธิปไตยโดยตรง หรือประชาธิปไตยทางตรง**
(Direct Democracy)

2. **ประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนหรือผู้แทน หรือประชาธิปไตยโดยอ้อม**
(Representative Democracy)

3. **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)**

รัฐธรรมนูญกับสถาบันการเมือง

มีการแบ่งอำนาจออกเป็น 3 ฝ่าย

1. อำนาจอธิปไตย
2. อำนาจบริหาร
3. อำนาจตุลาการ

ลักษณะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1. รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้
2. เคารพหลักความเสมอภาค
3. เคารพความแตกต่าง
4. เคารพสิทธิผู้อื่น
5. เคารพกติกา
6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม

1. รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ ระบอบประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในประเทศ ประชาชนในประเทศจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศเมื่อประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจึงเป็นเจ้าของชีวิตและมีสิทธิเสรีภาพในประเทศของตนเอง ทำนองเดียวกับเจ้าของบ้านมีสิทธิเสรีภาพในบ้านของตนเอง ระบอบประชาธิปไตยจึงทำให้เกิดหลักสิทธิเสรีภาพ และทำให้ประชาชนมีอิสรภาพคือเป็นเจ้าของชีวิตตนเอง “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นไท กล่าวคือเป็นอิสระชน ที่พึ่งตนเองและสามารถรับผิดชอบได้ และไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลอำนาจหรือภายใต้ “ระบบอุปถัมภ์” ของผู้ใด บุคคลใดจะเป็น “ความเป็นพลเมือง” หรือสมาชิกคนหนึ่งของสังคมได้อย่างสมบูรณ์และแท้จริงได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

2. เคารพหลักความเสมอภาค ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในประเทศเป็นของประชาชน ดังนั้น ในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าประชาชนจะแตกต่างกันอย่างไร ไม่ว่าจะร่ำรวยหรือยากจน จะการศึกษาในระดับใด จะมีอาชีพใด จะเป็นเจ้านายหรือเป็นลูกน้อง ทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศและในฐานะความเป็นมนุษย์ “การเป็นพลเมือง” จึงต้องเคารพหลักความเสมอภาค และจะต้องเห็นมนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน กล่าวคือ การเห็นมนุษย์อยู่ในแนวระนาบ (horizontal) เห็นตนเองเท่าเทียมกับบุคคลอื่น และเห็นบุคคลอื่นเท่าเทียมกับตนเอง ไม่ว่าจะยากดีมีจน ทุกคนล้วนมีศักดิ์ศรีของความเป็นเจ้าของประเทศอย่างเสมอเท่าเทียมกัน ถึงแม้จะมีการพียงพาดำค้ำแต่จะเป็นไปอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากสังคมแบบอำนาจนิยมในระบอบเผด็จการ หรือสังคมนิยมที่โครงสร้างสังคมจะเป็นแนวตั้ง (vertical) ที่ประชาชนไม่เสมอภาค ไม่เท่าเทียม ไม่ใช่อิสระชน และการที่มองเห็นมนุษย์เป็นแนวตั้งเช่นนี้ ย่อมมีคนที่อยู่สูงกว่าและมีคนที่อยู่ต่ำกว่า โดยจะยอมจำนนให้บุคคลที่อยู่สูงกว่าเหยียบย่ำดูแคลนบุคคลที่อยู่ต่ำกว่า ซึ่งมีใช้ลักษณะของ “ความเป็นพลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย

3. การเคารพความแตกต่าง เมื่อประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจึงมีเสรีภาพในประเทศของตนเอง ระบอบประชาธิปไตยจึงให้เสรีภาพและยอมรับความหลากหลายของประชาชนภายในประเทศของตน ประชาชนภายในประเทศหนึ่ง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเลือกอาชีพ วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง ดังนั้น เพื่อมิให้ความแตกต่าง นำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ถึงแม้จะแตกต่างกัน และจะต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่เห็นแตกต่างไปจากตนเองถึงแม้เราจะไม่เห็นด้วยกับบุคคลนั้นก็ตาม แต่เราจะต้องยอมรับว่าบุคคลอื่นมีสิทธิที่จะแตกต่างหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากเราได้ และต้องยอมรับโดยไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าใจว่าทำไมเขาถึงเชื่อหรือเห็นแตกต่างไปจากเรา “ความเป็นพลเมือง” จึงสามารถคุยเรื่องวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือแม้กระทั่งเรื่องการเมืองกันได้ถึงแม้จะเลือกพรรคการเมืองคนละพรรค หรือมีความคิดเห็นทางการเมืองคนละข้างกัน เป็นต้น

4. เคารพสิทธิผู้อื่น ในระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนเป็นเจ้าของประเทศ ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ แต่ถ้าทุกคนใช้สิทธิ โดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ หรือเอาแต่ความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลอื่นหรือไม่สนใจว่าจะเกิดความเดือดร้อนแก่บุคคลใด ย่อมจะทำให้เกิดการใช้สิทธิที่กระทบกระทั่งกันจนอาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง และความรุนแรงในสังคมได้ รูปแบบประชาธิปไตยก็จะกลายเป็นอนาธิปไตยไป เพราะทุกคนเอาแต่สิทธิของตนเองเป็นใหญ่ สูดท้ายประเทศชาติย่อมจะล่มสลาย ดังนั้น สิทธิในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องมีขอบเขต กล่าวคือ บุคคลทุกคนมีสิทธิ และใช้สิทธิได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น “ความเป็นพลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและจะต้องไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

5. เคารพกติกา ระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีกติกา หรือ กฎหมายในการปกครองที่บังคับใช้ร่วมกัน เพื่อไม่ให้บุคคลใดปฏิบัติตนตามอำเภอใจอย่างไรชอบเขต โดย ทุกคนต้องเสมอภาคกันภายใต้กติกาที่บังคับใช้นี้ แต่ถึงแม้จะมีกฎหมายหรือมีกติกาแต่หากว่าประชาชนไม่เคารพ หรือไม่ปฏิบัติตามกติกาหรือกฎหมายก็ไม่มีประโยชน์อันใด ระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยจึงจะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อมีบุคคลที่เคารพกติกา และยอมรับผลของการละเมิดกติกานั้น “ความเป็นพลเมือง” จึงต้องเคารพ “กติกา” อนึ่ง ถ้าหากมีปัญหาหรือมีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ต้องใช้วิถีทางประชาธิปไตย และใช้กติกาในการแก้ไขปัญหานั้น ไม่เล่นนอกกติกาและไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรงโดยการยึดมั่นในแนวทางสันติวิธี

6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ประชาธิปไตยมิใช่ระบอบการปกครองตามอำเภอใจ แต่เป็นรูปแบบการปกครอง ที่ให้ความสำคัญสูงสุดแก่สังคมส่วนรวม ดังนั้น นอกจากจะต้องเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และรับผิดชอบต่อผู้อื่นแล้ว “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยยังจะต้องใช้สิทธิเสรีภาพของตนเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ด้วยเพราะสังคมหรือ ประเทศชาตินั้นไม่ได้ดีขึ้นหรือแย่ลงโดยตัวของสังคมเอง หากสังคมจะดีขึ้นหรือแย่ลงก็ด้วยการกระทำของสมาชิกภายในสังคม นั้น ๆ “พลเมือง” จึงต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ทั้งนี้ “ความเป็นพลเมือง” ต้องรับผิดชอบต่อ สังคมโดยการตระหนักว่าการกระทำใด ๆ ตนเองนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบให้กับสังคมอยู่เสมอไม่มากก็น้อย ดังนั้น เมื่อสังคมเกิดปัญหาพลเมืองจึงควรเห็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานั้น โดยเริ่มต้น ที่ตนเอง เช่น การไม่ก่อปัญหา การลงมือแก้ไขปัญหาโดยเริ่มทำจากตนเอง ไม่ใช่เอาแต่เรียกร้องบุคคลอื่น หรือเรียกร้องรัฐบาล ให้แก้ปัญหานั้น ส่วนตนเองนิ่งเฉยหรือเป็นผู้ก่อปัญหานั้นเสียเอง เป็นต้น

การปฏิบัติตนตามหลักการสากลในระบอบประชาธิปไตย

1. หลักเหตุผล ในวิถีชีวิตของสังคมประชาธิปไตย ผู้คนต้องรู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่น ไม่
ตื้อดิ่งในความคิดเห็นของตน จนคนอื่นมองเราเป็นคนมีมิจฉาทิฐิ
(ความเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม)

การปฏิบัติตนตามหลักการสากลในระบอบประชาธิปไตย

2. หลักความเสมอภาค ในสังคมประชาธิปไตย แม้คนจะแตกต่างกันเรื่อง เพศ ศิวัพรรณ ชนชั้น ถิ่นที่อยู่อาศัย ศาสนา หรืออุดมการณ์ทางการเมือง แต่ทุกคนควรจะมีควม เท่าเทียมกันโดยกฎหมายโดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ความเสมอภาคทางการเมือง ทุกคนมีสิทธิ สม่ัครรับเลือกตั้งถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วน ตามกฎหมาย และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน

2.2 ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ทุกคนไม่ว่ารวย หรือจน สี่ผิวใด มียศถาบรรดาศักดิ์หรือไม่ ต้องไม่ถูกกีดกันในการประกอบอาชีพการงาน

2.3 ความเสมอภาคทางโอกาส คือทุกคนมีโอกาส ได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล และการรับบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน

การปฏิบัติตนตามหลักการสากลในระบอบประชาธิปไตย

3. หลักสิทธิและเสรีภาพ

3.1 สิทธิ คือ ประโยชน์ที่บุคคลพึง ได้รับตามกฎหมาย เช่น บุคคลมีสิทธิได้รับ การศึกษา การรักษาพยาบาล มีสิทธิในทรัพย์สินของตน

3.2 เสรีภาพ คือ ทุกคนมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ตามที่ตนต้องการแต่ต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่กระทบต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมโดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น

สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

สิทธิและเสรีภาพ
ในชีวิตและร่างกาย

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว

เสรีภาพในการ
ติดต่อสื่อสาร

สิทธิได้รับการ
คุ้มครองตามกฎหมาย

สิทธิในการรับบริการ
สาธารณสุขของรัฐ

สิทธิและเสรีภาพ
ในร่างกาย

เสรีภาพในการ
เสนอข่าวสาร

สิทธิและเสรีภาพในการ
การประกอบอาชีพ

สิทธิในทรัพย์สิน

เสรีภาพในเคหสถาน

เสรีภาพในการ
แสดงความคิดเห็น

สิทธิในทรัพย์สิน
และการสืบทอด

สิทธิใน
กระบวนการยุติธรรม

สิทธิในข้อมูลข่าวสาร
และการร้องเรียน

เสรีภาพในการเดินทาง
และเลือกถิ่นที่อยู่

เสรีภาพในการ
จัดตั้งพรรคการเมือง

เสรีภาพในการชุมนุม
โดยสงบและปราศจากอาวุธ

สิทธิชุมชน

สิทธิในการ
นับถือศาสนา

การปฏิบัติตนตามหลักการสากลในระบอบประชาธิปไตย

4. หลักการยึดเสียงข้างมาก คือการปฏิบัติตาม ความคิดเห็นหรือตามความยินยอมของคนส่วนใหญ่ แต่ให้เกียรติโดยการไม่ละเมิดสิทธิหรือเอา رأดเอาเปรียบเสียงส่วนน้อย หากมีปัญหาก็สามารถตัดสินปัญหาโดยใช้มติเสียงข้างมาก แต่ในขณะเดียวกันเสียงส่วนน้อยก็ได้รับความคุ้มครองเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมประชาธิปไตย หรือคือหลักปกครองด้วยเสียงข้างมาก ใส่ใจเสียงส่วนน้อย (Majority Rule Minority Rights)

พุทธทาสภิกขุ

“ประชาธิปไตย” คือ
“ประโยชน์ของประชาชนเป็นใหญ่”
ไม่ใช่ประชาชนเป็นใหญ่
ต้องให้ประชาชนได้รับประโยชน์เต็ม
อย่างนั้น จึงจะเป็นประชาธิปไตย
ไว้ประชาชนเป็นใหญ่นั้น มันไม่แน่
ประชาชนบ้าบอก็ได้ ถ้าประชาชน...
“เห็นแก่ตัว”แล้ว จีบหายหมด”

การปฏิบัติตนตามหลักการสากลในระบอบประชาธิปไตย

5. หลักภราดรภาพ คือ การที่มนุษย์มีความรัก ความผูกพันกันฉันท์พี่น้อง ไม่แบ่งแยก ภูมิภาคถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ชนชั้น เพศ ผิวพรรณ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน

"ก็ในเมื่อธรรมชาติไม่ได้แบ่งแยกใคร
แล้วมนุษย์เราจะแบ่งแยกกันทำไม"

พระพรเจ้า
มหาศาสดาโลก

ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์
ดูเช้า 10 โมงตรง | ดูค่ำ 2 ทุ่มครึ่ง
ช่อง 1 เวิร์คพอยท์

ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. ทำให้สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาไปอย่างมั่นคงเพราะการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย และมีเหตุผลในงานหรือโครงการต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชนถึงระดับประเทศ ตลอดจนเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถได้ร่วมกันทำงาน ย่อมส่งผลให้การทำงานและผลงานนั้นมีประสิทธิภาพ
2. เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ เพราะเมื่อมีการทำกิจกรรมร่วมกันย่อมมีความผูกพัน ร่วมแรงร่วมใจในการทำงานทั้งปวงให้บรรลุเป้าหมายได้
3. สังคมมีความเป็นระเบียบ สงบเรียบร้อย เพราะทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบกติกาสังคม ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ
4. สังคมมีความเป็นธรรม สมาชิกทุกคนได้รับสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเท่าเทียมกัน ตามกฎหมาย ทำให้สมาชิกทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม
5. สมาชิกในสังคมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจต่อกันโดยยึดหลักศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติต่อกันตามวิถีประชาธิปไตย

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของสังคมไทย

1. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้กว้าง ๆ แต่มีความหมายครอบคลุมกฎหมายทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเอกชน มหาชน หรือกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายระดับต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง เป็นต้น เมื่อเราต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายใดก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ อย่างเคร่งครัด เพราะกฎหมายแต่ละฉบับนั้นได้มีการร่างและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน จึงเป็นหน้าที่ของชาวไทยทุกคนที่จะต้องศึกษา และทำความเข้าใจเรื่องกฎหมายเพื่อไม่ให้เสียเปรียบหรือได้รับโทษโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของสังคมไทย

2. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมในการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่แสดงออกถึงความเจริญอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว และความก้าวหน้า ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม โดยสร้างเป็นกฎเกณฑ์แบบแผน เพื่อนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามรูปแบบเดียวกันถือเป็น “มรดกแห่งสังคม” เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้รับมาจากบรรพบุรุษหรือถ่ายทอดให้แก่อนุชนรุ่นหลัง จนเป็นวิถีของสังคมเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น กริยาท่าทาง การพูดการเขียน การแต่งกาย มารยาทต่าง ๆ การเป็นพลเมืองดีในแง่หนึ่งก็คือการปฏิบัติ ต่อยอด และสืบสาน วัฒนธรรมไทยที่ดีงามซึ่งแต่ละบุคคลยึดถือปฏิบัติตามบริบทของแต่ละชุมชน สังคม และท้องถิ่นภายในประเทศ

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของสังคมไทย

3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามประเพณีไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี คือ สิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาและถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามของแต่ละสังคมอาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ และสิ่งที่ดีงามของสังคมหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสังคมนั้นอาจเห็นเป็นสิ่งที่ไม่ดีงามก็ได้ วัฒนธรรมและประเพณีไทยเป็นกิจกรรมที่สืบทอดมายาวนาน และสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งดีควรอนุรักษ์ไว้ เช่น ประเพณีการบวช การแต่งงาน การเผาศพ การทอดกฐิน การเข้าพรรษา รวมถึงประเพณีท้องถิ่นที่นิยมปฏิบัติกันในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาคกลางมีประเพณีวิ่งควายอัมพระดำน้ำ ประเพณีทำขวัญข้าว ภาคใต้มีประเพณีการแข่งขันนกเขาชวา ประเพณีบุญวันสารทเดือนสิบ หรือการชิงเปรต ภาคเหนือมีประเพณี ปอยส่างลองและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประเพณีไหลเรือไฟ บุญบั้งไฟ แห่เทียนเข้าพรรษา แห่ผีตาโชน เป็นต้น

พลเมืองในวิถีประชาธิปไตย จำต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ

1. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. เคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฏกติกาของสังคมที่เป็นธรรม
3. รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

- พอเพียง
- มีวินัย
- สุจริต
- จิตอาสา

อัตลักษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

ร่วมสร้างสังคมคุณธรรม

พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

นำชาติ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด.....

<http://nmpr.dra.go.th>

กระทรวงวัฒนธรรม

กรมการศาสนา

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

จังหวัด.....

การส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

คุณธรรมคืออะไร ?

“ถ้าคนเรา คิดดี คิดถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และ คุณธรรม คำพูด และ การกระทำ ก็จะเป็นไปในทางที่ดีที่เจริญ แต่ถ้าคิดไม่ดีไม่ถูกต้อง คำพูดและการกระทำ ก็อาจก่อให้เกิด ความเสียหายทั้งแก่ตนเองและส่วนรวมได้ ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่บุคคลจะพูด จะทำสิ่งใด จำเป็นต้อง หยุดคิดเสียก่อนว่า กิจที่จะทำ คำที่จะพูดนั้น ผิดหรือถูก เป็นคุณประโยชน์หรือเป็นโทษเสียหาย เป็นสิ่งที่ควรพูดควรกระทำ หรือควรงดเว้น เมื่อคิดพิจารณาได้ ดังนี้ ก็จะสามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควร หยุดยั้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง พูดและทำสิ่งที่จะสัมฤทธิ์ผล เป็นประโยชน์และความเจริญ”

(พระบรมราชาวาทใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 9 กรกฎาคม 2540)

คุณธรรมคืออะไร ?

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

“คุณธรรม” หมายถึง “สภาพคุณงามความดี”

สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า “คุณธรรม” หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป เป็นเครื่องกระตุ้น ผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่มีความสงบเย็นภายใน

คุณธรรมคืออะไร ?

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตราที่ 6)
กำหนดลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรม เช่น มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีวินัย ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด มีจิตใจประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น เสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คุณธรรมคืออะไร ?

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550-2551 และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ตระหนักความสำคัญของนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว/ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา

คุณธรรม เกิดขึ้นบนพื้นฐาน จริยธรรม

จริยะ = ความประพฤติทางกาย วาจา และใจ

ธรรมะ = ดีงาม/ถูกต้อง/เป็นกลาง

จริยธรรม = ความประพฤติดีทางกาย วาจา และใจ

ดังนั้น คนที่มี “คุณธรรม” จึงเป็นคนที่มีความประพฤติดีงาม
อันเกิดจากการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม หมายถึง “สภาพความดี
ที่เกิดขึ้นในจิตใจของคน และ
แสดงออก เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดี
จนเคยชินก่อให้เกิดประโยชน์สุขใน
สังคม”

ทำไมต้องพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

- “พอเพียง” เป็นศาสตร์พระราชาและเป็นคุณธรรมฐานรากที่จะนำไปสู่คุณธรรมอื่นๆ
- “วินัย” เพื่อเสริมสร้างการประพฤติปฏิบัติตนของคนไทยให้มีความเข้มแข็ง เคารพกติกาการอยู่ร่วมกัน
- “สุจริต” เพื่อแก้วิกฤติการทุจริตที่ต้นทาง
- “จิตอาสา” เพื่อให้คนไทยใส่ใจสังคมและอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง

อย่างไรก็ตาม การเน้นคุณธรรม **พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา** ไม่ได้หมายความว่าละเลยคุณธรรมด้านอื่นๆ แต่ยังสนับสนุนให้มีการส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กรและพื้นที่ที่แตกต่างกันด้วย

คุณธรรม 4 ประการ

พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

ในแต่ละช่วงวัย

Cr. งานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

Generation Me
(Gen Me)
อายุ 20 ปีลงไป

ให้ความสำคัญกับ...

- การรักษาสัญญา
- ชอบเข้าร่วมจิตอาสา
- เห็นคุณค่าของเงิน
- มีวินัย และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

Generation Y
(Gen Y)
อายุ 20 - 37 ปี

ให้ความสำคัญกับ...

- การเป็นพลเมืองดีของรัฐ
- ชอบเข้าร่วมจิตอาสา
- ชอบความมั่นคง
- มีวินัยในการใช้จ่าย

Generation X
(Gen X)
อายุ 37 - 52 ปี

ให้ความสำคัญกับ...

- การรักษาสัญญา
- เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- เห็นคุณค่าของเงิน
- มีวินัยในการใช้จ่าย

Baby Boomer
อายุ 53 - 71 ปี

ให้ความสำคัญกับ...

- การเป็นพลเมืองดีของรัฐ
- ชอบเข้าร่วมจิตอาสา
- เห็นคุณค่าของเงิน
- มีวินัยในการใช้จ่าย

MoralCenter

khunnathamthai

khunnathamma

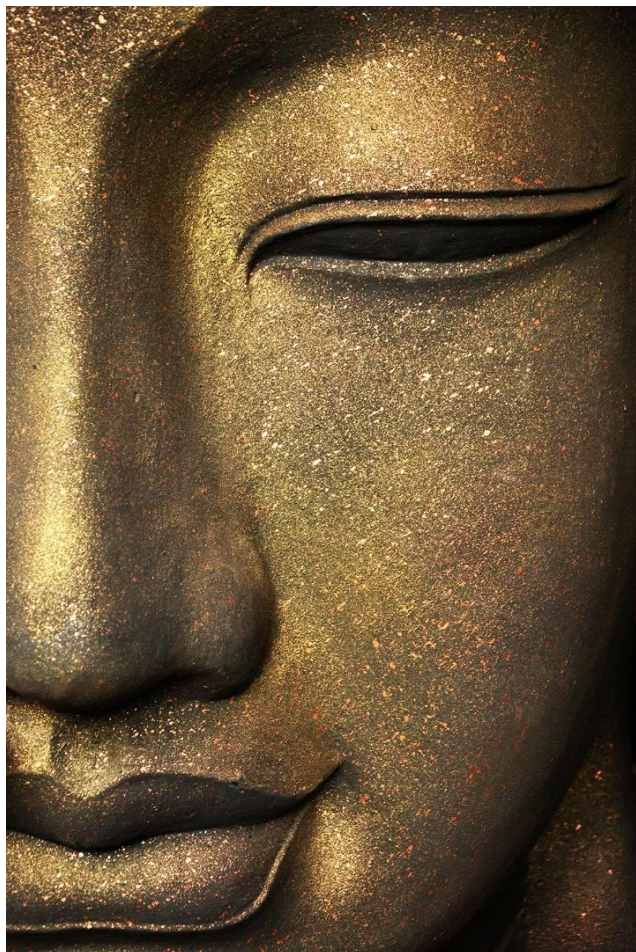
“พอเพียง”

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

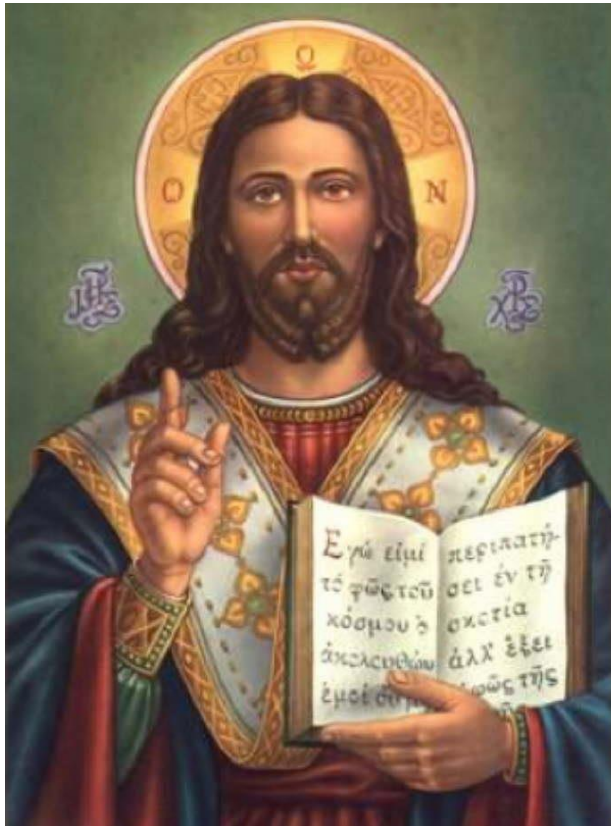
“พอเพียง”

ตามแนวของพระพุทธศาสนา

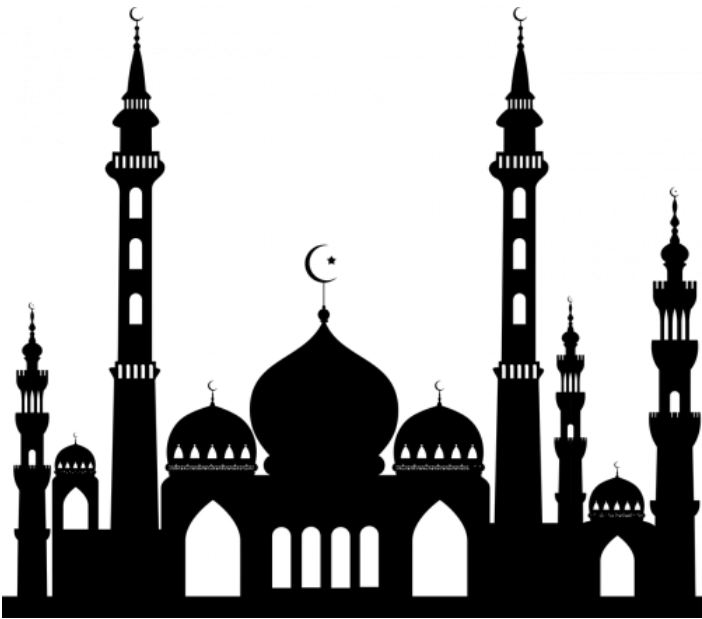
“พอเพียง” ตามหลักพุทธศาสนา คือ ทางสายกลาง ในการ ดำเนินชีวิตที่มีความพอดีระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ โดยมีการบริโภครตามความเหมาะสมและ ความจำเป็น ซึ่ง มีเป้าหมายอยู่ที่ความสุข 4 ประการ คือ สุขจากการมีทรัพย์ สุขจากการจ่ายทรัพย์นั้น สุขจากการไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว และสุขจากการงานที่สุจริต

“พอเพียง” ตามหลักศาสนาคริสต์

ความพอเพียงตามหลักศาสนาคริสต์ คือ การดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง ไม่ละโมภโลภมาก อยากรได้ในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน ดังคำกล่าวของพระเยซูเจ้าที่ทรงตรัสว่า “จงระวังและรักษาตัวไว้ให้พ้นจากความโลภทุกชนิด ชีวิตคนเราไม่ได้ขึ้นกับทรัพย์สมบัติของเขา แม้ว่าเขาจะมั่งมีมากเพียงใด ก็ตาม”

“พอเพียง” ตามหลักศาสนาอิสลาม

“พอเพียง” ตามหลักของศาสนาอิสลาม หมายถึง ได้เท่าที่ต้องการ หรือ ได้เท่าที่กะไว้ หรือ เหมาะควรในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับหลักการของศาสนา อิสลามที่ยึดทางสายกลางเป็นหลัก ดังหลักคำสอนระบุว่า **“ที่ดีที่สุดในทุกของกิจการทั้งหลาย คือ ตรงกลางของมัน”**

“พอเพียง” ตามหลัก ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กล่าวถึง **ความพอเพียง** มี
เป้าหมายสูงสุด คือ การหลุดพ้นจากกองกิเลส และ
กองทุกข์แต่ไม่สนับสนุนให้มนุษย์ดิ้นรนหาทางเพื่อการ
หลุดพ้นเพียงอย่างเดียว แต่ควรจะแสวงหาทรัพย์สมบัติ
โดยมีหลักธรรม เป็นเครื่องกำกับซึ่งในการอุปโภคบริโภค
โดยในพระธรรมศาสตร์ได้บัญญัติไว้ 1 ในหลักธรรม 10
ประการ คือ **“ความยินดีพอใจในสิ่งที่มี”**

โลภน้อย
ไม่เบียดเบียน
คือพอเพียง

“คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย
เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย.
ถ้าทุกประเทศมีความคิด – อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ -
มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง
หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก
คนเราก็อยู่เป็นสุข ความพอเพียงนี้ อาจจะมีของหรูหราก็ได้
แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ
พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง”

ความพออยู่พอกิน และความสงบ

“...ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน ไม่ใช่ว่าจะ
รุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามี**ความพออยู่พอกิน** มี**ความสงบ** เปรียบเทียบกับ
ประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษา**ความพออยู่พอกิน**นี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้
...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗

ปัจจุบันประเทศไทย กำลังเผชิญกับ “วิกฤตซ้ำซาก” ที่เกิดขึ้นระลอกแล้ว ระลอกเล่า ตั้งแต่ “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ที่เริ่มต้นที่ประเทศไทย ในปี ค.ศ. 1997 มาจนถึง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปี ค.ศ. 2019 บางวิกฤตเป็น “วิกฤตเชิงซ้อน” ที่หลายวิกฤตได้กระหน่ำซ้ำเติมในเวลาเดียวกัน อย่างในกรณีของ ประเทศไทยที่ประสบปัญหาโรคโควิด-19 แล้วยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยแล้ง และการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤตโควิดที่กำลังจะเกิดขึ้นตามมา

“เศรษฐกิจพอเพียง”

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต
รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็ม
ที่ถูกตอกกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง
สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม
แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในพระราชพิธี ๙

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

ความรู้

รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

คุณธรรม

ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน

นำไปสู่

เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

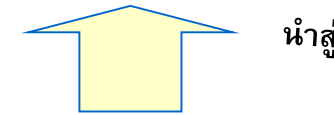
หลักการ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

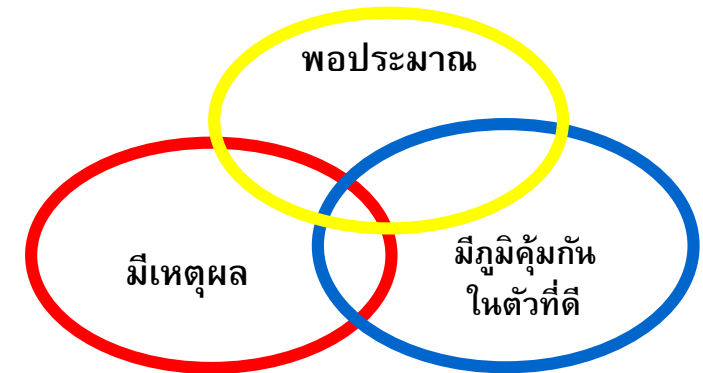
เงื่อนไขพื้นฐาน (คุณธรรมนำความรู้)

จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้าน วัตถุ
สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

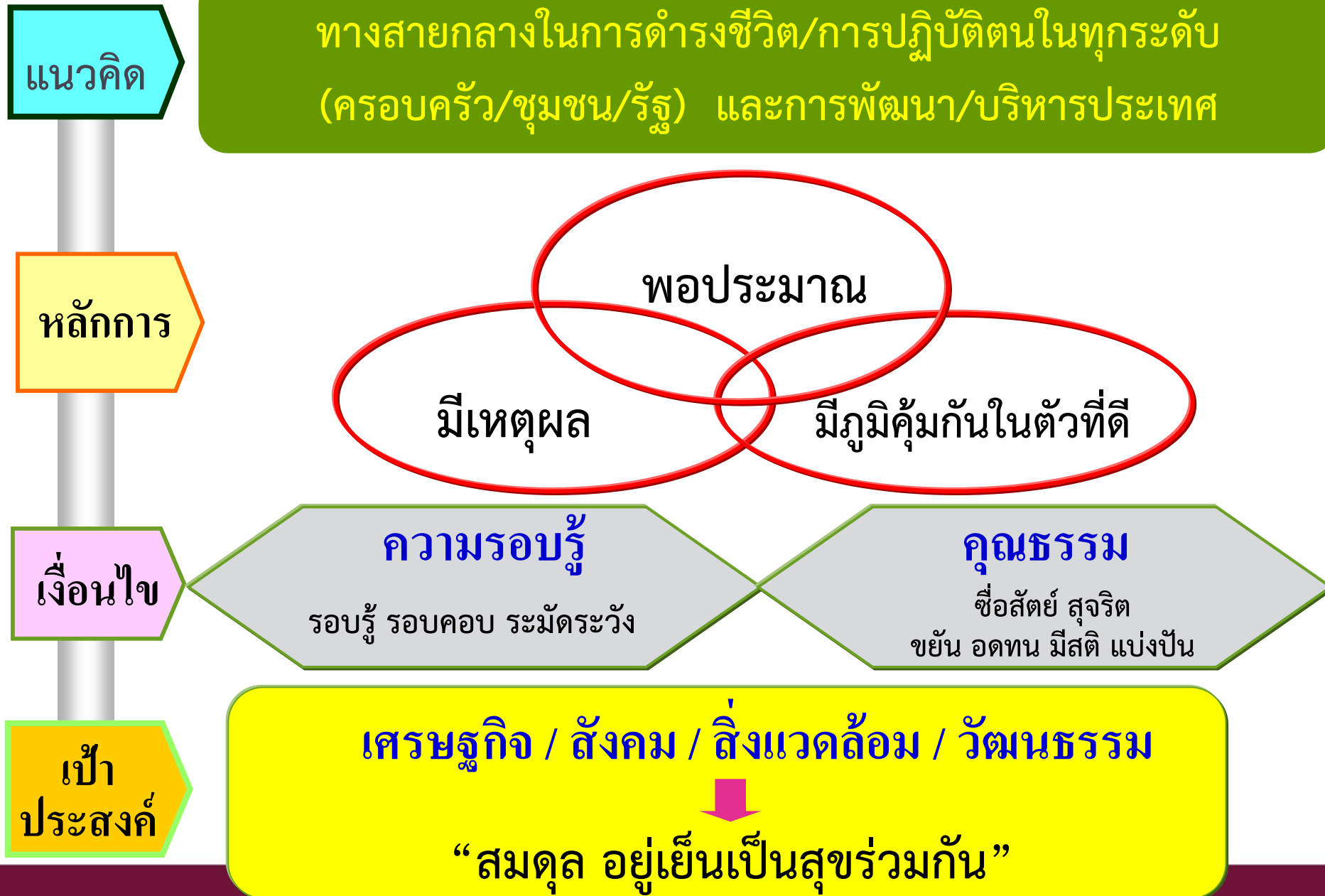
ทางสายกลาง ➡️ พอเพียง

เงื่อนไขความรู้
รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม
ซื่อสัตย์สุจริต อดทน เพียร มีสติ ปัญญา

องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัดมงคลชัยพัฒนา

จ.สระบุรี

แปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่
ตามแนวพระราชดำริแห่งแรก

โครงการพัฒนาวัดมงคลชัยพัฒนาฯ
พื้นที่ทฤษฎีใหม่แห่งแรกของประเทศไทย

“พอเพียง”

เศรษฐกิจพอเพียง

“พอเพียง”

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

ภาพ : สำนักงานกปร. และ UN

ความหมายและวิเคราะห์ “วินัย”

วินัย คือ เครื่องควบคุมความประพฤติของคน

วินัย คือ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับหรือระเบียบแบบแผน ความประพฤติที่ควบคุมพฤติกรรมของคนภายในองค์กรให้ไปในแนวทางที่พึงประสงค์

วิ = วิเศษ

นัย = นำไป

วินัย = นำบุคคลผู้ปฏิบัติตามไปสู่ความเป็นบุคคลวิเศษ

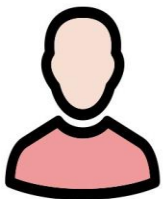
จากหลักของศาสนาและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีความสอดคล้องกัน คือ วินัย แบ่งออก เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. **วินัยในตนเอง** คือ วินัยที่เป็นเครื่องช่วยเหนี่ยวรั้งไม่ให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี และช่วยส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ อดทน ขยันหมั่นเพียร ตรงเวลา ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ฟังตนเอง ประหยัด อดออม ฯ

2. **วินัยเพื่อส่วนรวม** คือ วินัยที่เกิดจากการกระทำของบุคคลแล้วจะช่วย ให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีระเบียบ มีความสุข และพัฒนาก้าวหน้า ได้ดี ได้แก่ การเคารพระเบียบกฎหมาย วินัย จรรยา การเข้าคิว เคารพสิทธิผู้อื่น รักษาทรัพย์สินและประโยชน์ส่วนรวม

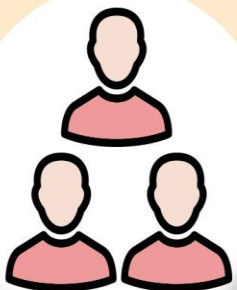
วินัยตน วินัยชาติ : สองวินัยเป้าหมายเดียวกัน

วินัยในตนเอง

วินัยที่เป็นเครื่องช่วยเหนี่ยวรั้งไม่ให้บุคคล
ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี และช่วยส่งเสริม
ผลักดันให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

วินัยเพื่อส่วนรวม

วินัยที่เกิดจากการกระทำของบุคคลแล้วจะช่วย
ให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีระเบียบ มีความสุข
และพัฒนาก้าวหน้าได้ดี

การฝึกวินัย

การฝึกวินัย คือการสอนให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง
พ่อแม่จึงมีบทบาทในการช่วยในการสร้างพฤติกรรมที่ดีให้แก่เด็ก

วัย 1-3 ขวบ

วัยอนุบาล

วัยนี้ควรสอน...

กิน

นอน

ขับถ่าย
ให้เป็นเวลา

อาบน้ำ

แต่งตัว

ทานอาหาร

เข้าห้องน้ำ

เน้นการช่วยเหลือตนเอง...

วัยประถม

พ่อแม่สามารถตั้งกฎระเบียบให้ลูกเข้าใจ
และมีพฤติกรรมที่ดีได้

คำชมเชย

โอบกอด

สิ่งของเล็กๆ
น้อยๆ

วัยรุ่น

พ่อแม่ควรไม่ควบคุมลูกมากเกินไป
ให้โอกาสลูกในการทดลองทำสิ่งต่างๆ
และให้เขาเรียนรู้ผลที่จะตามมา
จากพฤติกรรมที่ทำ

Moral Center

@moralcenter

Moralcenterthailand

@Moralcenter1

www.moralcenter.or.th

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

Content : ผ.ศ.พญ. ปรางค์ เมืองน้อย
ศิลปินจิตรกรรมเด็กและวัยรุ่น
Design : ประชาสัมพันธ์

Credit Picture : <http://www.felicon.com>

ระเบียบวินัย

คือรูปแบบที่แข็งแกร่งที่สุดของ **การรักตัวเอง**
มันคือการวางเฉยต่อ **ความพึงพอใจ** ตรงหน้า
เพื่อ **รางวัล** ใหญ่กว่าที่กำลังจะมาถึง
มันคือ **การรักตัวเอง** ให้มากพอ
ที่จะมอบ **ทุกสิ่ง** ที่คุณปรารถนาให้กับตัวคุณเอง

- Rush (2013) -

ทำเรื่องเล่นใหญ่เป็นเรื่องใหญ่

- Abraham Lincoln -

ความมีวินัย คือการเลือกระหว่าง
สิ่งที่คุณต้องการ **ในตอนนี้**
และสิ่งที่คุณต้องการ **มากที่สุด**

ทำเรื่องเล่นใหญ่เป็นเรื่องใหญ่

คนแบบไหนมีวินัยในตนเอง

มีความอดทนอดกลั้น

รักษาคำพูด ตรงต่อเวลา

รู้จักวางแผน แบ่งเวลาเป็น

มีความรับผิดชอบ

ใฝ่หาความรู้ มีเหตุผล

ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ขยันหมั่นเพียร

มุ่งมั่นตั้งใจ

วินัยข้าราชการ

ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

- 1 ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม พ.ร.บ.(1)
- 2 ไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการ หาประโยชน์ให้แก่ตนเอง/ผู้อื่น พ.ร.บ.(3)
- 3 ปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมิชอบ/โดยทุจริต พ.ร.บ.(1)
- 4 ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย พ.ร.บ.(2)
- 5 ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี/ความก้าวหน้าแก่ราชการ ด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ พ.ร.บ.(3)
- 6 อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ไม่ละทิ้ง/ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ พ.ร.บ. (2), (3), (5)
- 7 ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ พ.ร.บ.(4)
- 8 รักษาความลับของทางราชการ พ.ร.บ.(6)
- 9 ไม่หาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม/เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ พ.ร.บ.(5)
- 10 ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการในห้างหุ้นส่วน/บริษัท พ.ร.บ.(4)
- 11 วางตนเป็นกลางทางการเมือง พ.ร.บ.(4)

ที่มา : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551
ทั้งนี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554
มาตรา 44 ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับการบริหารทรัพยากรบุคคล
ของข้าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับ...

ติดต่อเราได้ที่...

พุทธศาสนา : สุจริต หมายถึง การดำเนินชีวิตที่ดีงามใน 3 ระดับ คือ เริ่มต้นด้วยการ **คิดดี** (มโนสุจริต) แล้วแสดงออกเป็นการ **พูดดี** (วจีสุจริต) และ **ทำดี** (กายสุจริต)

คริสต์ศาสนา : สุจริต มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ผู้ที่ดำเนินชีวิตด้วยความสุจริตแม้จะยากจนก็ดีกว่าคนที่พูด ตลบตะแลง
2. ผู้ที่ดำเนินชีวิตด้วยความสุจริตแม้จะยากจนก็ดีกว่าผู้ร่ำรวยแต่มี ความประพฤติคด โกง
3. ใครมีเพื่อนที่ซื่อสัตย์เหมือนกับได้สมบัติ
4. เพื่อนซื่อสัตย์นั้นประเมินค่าไม่ได้
5. เพื่อนซื่อสัตย์เป็นเสมือนยาอายุวัฒนะ

เข้าใจ “ความสุจริต” ผ่านหลักธรรมของพุทธศาสนา

มโนสุจริต : คิดดี ไม่ตกอยู่ในอำนาจแห่งความโลภ
ความโกรธ ความหลง

วจีสุจริต : พูดดี ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเหลวไหลเพื่อจ้อ

กายสุจริต : ทำดี ด้วยการแบ่งปัน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
ละเว้นการประพฤตินในทางฉ้อโกง

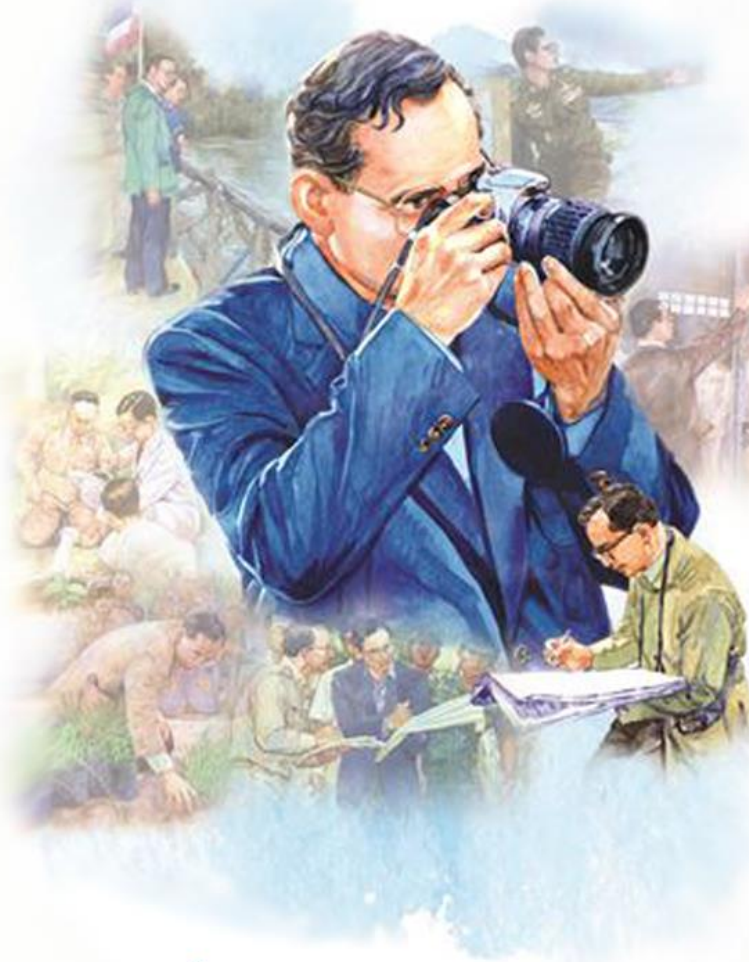

หลักการทรงงาน 27 ประการ

ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

ซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน

cr : สำนักงาน กปร.

ซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัส เรื่อง ความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกันอย่างต่อเนื่องตลอดมา เพราะเห็นว่าหากคนไทยทุกคนได้ร่วมมือกันช่วยชาติ พัฒนาชาติด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกันแล้ว ประเทศไทยจะเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ดังพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า

“...คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่ makkelijk ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงสำเร็จ...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพฤหัสบดี ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2522

“..ถ้าสุจริตแม้แต่นิดเดียวก็ขอแข่ง ให้มีอันเป็นไป พูดอย่างนี้หยาบคายแต่ขอให้มีอันเป็นไป ถ้าไม่สุจริต และมีความตั้งใจในธรรม ขอให้ต่ออายุได้ถึง 100 ปี ถ้าอายุมากแล้วก็แข็งแรง แล้วสุจริตประเทศไทยจะรอดพ้นอันตรายอย่างมาก”

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการ ณ วังไกลกังวล วันอาทิตย์ ที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2547

ความสุจริต ที่เด็กๆ อยากรู้แบบ

ผู้ใหญ่ต้องมีพฤติกรรม
ที่ถูกต้องในทิศทางเดียวกัน
ไม่ทำให้เด็กสับสน

เมื่อเด็กแสดงออก
ถึงความสุจริต
ควรให้การชื่นชม

ผู้ใหญ่ไม่ควรเพิกเฉย
ต่อการกระทำผิด
แล้วมองเป็นเรื่องธรรมดา

ผู้ใหญ่ต้อง
แสดงออกอย่างชัดเจน
ตรงไปตรงมา

สถาบันครอบครัว
โรงเรียน วัด และสังคม
ต้องร่วมกันเป็นต้นแบบที่ดี

จุดรับคืนของ

MoralCenter

moralcenter

www.moralcenter.or.th

ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

ตัวอย่างพฤติกรรม

**ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ
ตรงไปตรงมา**
ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ยึดยังขังใจ
ต่อผลประโยชน์ โดยคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรี

ตรงต่อเวลา
ทั้งการมาปฏิบัติหน้าที่และการนัดหมาย

มีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติหน้าที่
คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และประชาชน
ไม่ใช้เวลาและทรัพยากรของทางราชการ
เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

**กล้ารับผิดชอบ
ในความผิดพลาด**
พร้อมรับการตรวจสอบ ไม่กล่าวโทษผู้อื่น
เมื่อเกิดข้อผิดพลาด

**ปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม**
สิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงหลักสากล
ในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

**ระมัดระวัง
ใส่ใจในการปฏิบัติงาน**
รักษาทรัพย์สิน และผลประโยชน์สาธารณะ
และสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มความสามารถ

**ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น**
พร้อมที่จะแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาด ให้คำปรึกษา
แนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา

ไม่ นำข้อมูลสำคัญ
หรือข้อมูลความลับ
ของหน่วยงาน และของทางราชการไปใช้
เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง

ไม่ ลอกหรือนำผลงาน
ของผู้อื่นมาใช้
โดยมิได้รับอนุญาต รวมทั้งการไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

ประกาศเจตจำนงสุจริต

ในฐานะปลัดกระทรวงแรงงาน ขอให้คำมั่นในการบริหารราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม และยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทาง นำพาให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณยึดถือปฏิบัติตามคำสอน และให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังนี้

1

ด้านความโปร่งใส

มีการเปิดเผยข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกิจต่างๆ และการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน อย่างทั่วถึง โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานให้มีความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค โปร่งใส และเป็นธรรม

ด้านความพร้อมรับผิด

2

มีการบริหารและปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

3

ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานปลอดภัยจากการทุจริตในเชิงนโยบาย และการทุจริต โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ในการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบนต่อตนเองและพวกพ้อง

ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

4

สร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงานและดำรงรักษาวัฒนธรรมสุจริตให้คงอยู่กับหน่วยงานมีการดำเนินมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการดำเนินการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อลดความเสี่ยงต่อปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

5

ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

สร้างแนวทางและกลไกในการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยผู้ตรวจราชการและผู้ตรวจสอบภายใน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม ในการบริหารงานบุคคล การมอบหมายงานบริหารงบประมาณ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน

6

มุ่งเน้นการสื่อสารทำความเข้าใจให้ความรู้แก่กันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการดำเนินงาน แบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน

‘จิตอาสา’ (Volunteer Spirit) เป็นคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นมาไม่นาน โดยเลือกผสมคำว่า ‘จิต’ กับ ‘อาสา’ เข้าด้วยกันเป็น ‘อาสาสมัคร’ เพราะงานอาสาสมัครเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาไปสู่การมีจิตวิวัฒน์ (New Consciousness) หรือจิตสำนึกใหม่

จิตอาสา คือ อะไร

คำว่า จิตอาสา (Volunteer Mind) หมายถึง การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกายสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตใจที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี การช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขด้วยความสมัครใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุข มีคุณค่าและพัฒนาจิตวิญญาณให้สูงขึ้น เป็นจิตที่เป็นสุข เพื่อได้ทำความดี อยากช่วยเหลือผู้อื่นโดย ไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นจิตที่พร้อมจะสละ เวลา แรงกาย และ สติปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองมี เพื่อบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีความเมตตา กรุณา เป็นจิตที่เปี่ยมด้วยความสงบเย็นและเต็มไปด้วยพลังแห่งความดี เพื่อ สร้างสังคมที่เป็นธรรมและ สันติ อีกทั้งยังช่วยลด “อัตตา” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

เหตุมหาวาตภัยที่แหลมตะลุมพุก

เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๕ ได้เกิดเหตุมหาวาตภัยที่แหลมตะลุมพุก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนั้นมีประชาชนเสียชีวิตและได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก เมื่อความทราบถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้จัดตั้งเป็นทุนประเดิม จำนวน 3,000,000 บาท และทรงระดมความช่วยเหลือจากประชาชนผ่านช่องทางการสื่อสาร สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต เพื่อไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันที ด้วยสิ่งของที่จำเป็นอาทิ ข้าวสาร อาหารแห้งและของใช้อื่นๆ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถานีวิทยุ อส. พระราชวังดุสิตประกาศโฆษณาเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ และ สิ่งของ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยทรงรับและพระราชทานสิ่งของด้วยพระองค์เอง ความช่วยเหลือได้ หลั่งไหลเข้าสู่สถานีวิทยุ อส. ช่วงระยะเวลา 1 เดือน มีผู้บริจาคทรัพย์ถึง 11 ล้านบาท และสิ่งของประมาณ 5 ล้านบาท ส่วนผู้ที่ไม่สามารถบริจาคทรัพย์ และสิ่งของได้ก็บริจาคแรงงาน ที่น่าปลื้มใจก็คือ งานนี้ทำโดยอาสาสมัคร ซึ่งส่วนมากเป็นนิสิต นักศึกษา ลูกเสือและนักเรียน ได้ทำการจัดและขนส่งสิ่งของเหล่านั้นไปบรรเทาภัยแก่ประชาชน

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ในพระบรมราชูปถัมภ์

Rachprachanuchak Foundation

ประวัติความเป็นมา

“ประชาชนทั่วไป เมื่อทราบว่า เพื่อนร่วมชาติได้รับความเดือดร้อนก็อยากจะช่วยเหลือด้วย ฉะนั้นจะต้องตั้งโครงการอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ทางราชการ เพื่อที่จะประสานน้ำใจเมตตาปราณี ของคนทั่วประเทศ ได้ตั้งมูลนิธิฯ ขึ้นมาและได้ปฏิบัติดังนี้ คือเมื่อมีภัยธรรมชาติใดๆ เกิดขึ้น ก็มีเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ เข้าไปช่วยเหลือ ทำงานให้รวดเร็ว และไม่บกพร่อง”

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓

พ.ศ.๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ก่อตั้งมูลนิธิและพระราชทานนามว่า “มูลนิธิราชประชานุเคราะห์” ทรงอธิบายว่า “ราชประชานุเคราะห์” หมายความว่า “ราษฎรกับพระราชินีให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” พระองค์ไม่ทรงหวังผลตอบแทนใดๆจากประชาชน มีพระราชประสงค์เพียงให้ประชาชนอยู่ดี มีสุข และสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปัจจุบันมูลนิธิฯ ได้ดำเนินการมาเป็นเวลากว่า ๕๗ ปีแล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์

วันที่ 26 ธันวาคม 2547 สูญเสีย...แต่ได้ความสามัคคี

มีส่วนร่วม ความมีคุณธรรม และสร้างสรรค์ประโยชน์สุขสังคมกลับคืนมา

ลักษณะของจิตอาสามุ่งเน้น ‘การให้’ มากกว่า ‘การรับ’ คนที่เป็นจิตอาสา มักจะพบความสุขที่เกิดจากการให้มากกว่าการได้รับ

กระบวนการทัศน์เรื่องจิตอาสาในสังคมไทยปัจจุบัน

ย้อนรำลึกเหตุการณ์วันที่ 26 ธันวาคม 2547
สึนามิตล่ม 6 จังหวัดชายแดนใต้

กระบวนการทัศนเรื่องจิตอาสาในสังคมไทยปัจจุบัน

กรณีศึกษาทุนทางสังคมทางด้านจิตอาสา

จิตอาสาพระราชทาน ROYAL THAI VOLUNTEERS

เราทำความดีเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์
“Doing Good Deeds For Country And People”

พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ

มีพระประสงค์ที่จะสนองพระราชปณิธานของพระราชบิดา ด้วยการทรงสานต่อ

โครงการพระราชดำริ จิตอาสา **“เราทำความดี ด้วยหัวใจ”**

เจ้าชายผู้ทรงเป็นต้นแบบเยาวชนจิตอาสา สานต่อพระราชปณิธานพระราชบิดา

กรณีศึกษา: บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย

หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

“...การพัฒนาชนบท เป็นงานที่สำคัญ เป็นงานที่ยากเป็นงานที่จะต้องทำให้ได้ด้วยความสามารถ ด้วยความเฉลียวฉลาด คือ ทั้งเฉลียวทั้งฉลาด ต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ...”

คัดัดตอนจากพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะผู้บริหารส่วนจังหวัดพัฒนาชนบท ระดับผู้ว่าราชการจังหวัด ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๖

พัฒนา

เป็นเรื่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชุมชน สร้างพื้นที่เลี้ยง การออกแบบหลักสูตรและเมนู การพัฒนา การศึกษาชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของชุมชน รวมทั้งการให้พื้นที่เลี้ยง ให้คำแนะนำในชุมชน และติดตามสนับสนุน

เข้าถึง

เป็นเรื่องการสื่อสารและการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจ และความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

เข้าใจ

คือ การสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา และรวบรวมองค์ความรู้ของโครงการพระราชดำริทั่วประเทศ

โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา และ ๘๐ พรรษา

เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

หลักการทรงงานการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อความเป็นเลิศและยั่งยืน ถอดบทเรียนจากโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

เข้าใจ

- ปัญหา
- สภาพแวดล้อม
- เศรษฐกิจสังคม
- วัฒนธรรมชุมชน
- ข้อจำกัดของพื้นที่

เข้าถึง

- ความต้องการ
- เจตจำนง
- ได้รับความยอมรับ
- ได้รับความไว้วางใจ
- สร้างความร่วมมือได้

พัฒนา

- กำหนดร่วมกันทั้งหน่วยงานและชาวบ้าน
- ทำงานไปด้วยกันระหว่างภาคส่วนนโยบายและคนในพื้นที่
- เอื้อต่อความต้องการชุมชน

ข้อมูลจาก โครงการถอดบทเรียนกระบวนการจัดการองค์ความรู้ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาโครงการปิดทองหลังพระฯ จ. น่าน วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

www.tsdf.or.th | tsdf.thailand

อินโฟกราฟิกโดย TSDF มูลนิธิพัฒนา

ข้อคิดชีวิต ด้วยหัวใจคุณธรรม

วินัย

เมื่อมีความวิริยะอุตสาหะ
เป็นนิสัย ย่อมรู้ผิดชอบชั่วดี
รู้ว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ

จิตอาสา

เมื่อให้ก็ยิ่งได้รับ
ยิ่งแบ่งปัน ก็ยิ่งมีความสุข

สุจริต

ไม่ว่าคุณทำหน้าที่ที่เป็นส่วนเล็กๆ
หรือเป็นผู้หน้าที่ยิ่งใหญ่
หากปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจซื่อสัตย์
ก็ย่อมมีคุณค่าน่ายกย่อง

พอเพียง

พอเพียงคือสมดุล
แห่งชีวิตของคนจน คนรวย คนเมือง
คนท้องถิ่น ทุกคนควรเรียนรู้และ
ปรับใช้ในแบบที่ตนเองพึงกระทำได้

**กรมโยธาธิการและผังเมือง
กับเจตจำนงด้านคุณธรรมจริยธรรม
และธรรมาภิบาล**

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้นำนโยบายของรัฐบาล และนโยบายมหาดไทยใส่สเอาดของกระทรวงมหาดไทย ไปสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งดำเนินงานให้ครอบคลุม ตามภารกิจด้านการผังเมือง ด้านการพัฒนาเมือง ด้านการอาคาร และด้านบริการด้านช่าง ภายใต้หลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักธรรมาภิบาล มีการทบทวนภารกิจตามยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน เป็นสำคัญมีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร เกิดความตระหนักถึงความสำคัญ ของคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ถือเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ดีในองค์กร โดยมุ่งเน้นการรณรงค์ ส่งเสริมให้บุคลากร ยึดถือคุณธรรม 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตสาธารณะ รวมทั้งการ ปฏิบัติตนยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนงาน อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล

“คุณธรรม 4 ประการ ของชาว ยพ.”

พอเพียง

ความพอประมาณ ความพอดีไม่มากไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

วินัย

การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ และความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ของตนเอง

สุจริต

ความประพฤติชอบ ถูกต้อง และซื่อตรงต่อหน้าที่

จิตสาธารณะ

ความมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เสียสละ แรงกาย แรงใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม

ป้ายรณรงค์คุณธรรม

😍 ลับดาห์ที่ 3 ป้ายรณรงค์คุณธรรม ♡

🍇 1.เลือกคุณธรรมที่สนใจ 1 ข้อ พอเพียง /วินัย /สุจริต

🍉 2.เลือกแทมเพลต canva ที่ชอบในสไตล์คุณ 1 แทมเพลต

🍏 3.สรุปและนำข้อมูลทั้งหมดมาใส่มาใส่ในแทมเพลต Timeline พร้อมจัดตกแต่งให้สวยงาม ดังนี้

🍃 - หัวข้อ "คุณธรรม" คุณธรรมที่สนใจ 1 ข้อ พอเพียง วินัย สุจริต

🍃 - ข้อมูล/ข้อความ ที่ใช้รณรงค์ พร้อมภาพประกอบ

🍃 - ชื่อ -นามสกุล

🍃 - รหัสนักศึกษา หมู่เรียน

👉 4.แคปรูปหรือเซฟผลงานในรูปแบบภาพ ส่งในกลุ่มไลน์ ตามอัลบั้มของแต่ละหมู่เรียน

😍 กำหนดส่งงาน วันอาทิตย์ที่ 24 ก.ค. 65 ก่อน 24.00 น.